

حفاظت از گونه‌های زیستی

در آموزه های جرم شناسی انتقادی

گونه‌های حیوانی

تالیف:

شراره ابطحی

با تدبیر

پروفسور راب وایت

استاد برجسته جرم شناسی دانشگاه تاسمانی استرالیا

دکتر محمد حسین رمضانی قوام آبادی

دانشیار دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی

مجمع علمی و فرهنگی مجد

سرشناسه	: ابطحی، شراره،		
عنوان و نام پدیدآور	: حفاظت از گونه‌های زیستی در آموزه‌های جرم‌شناسی انتقادی گونه‌های حیوانی / تألیف شراره ابطحی.		
مشخصات نشر	: تهران: مجد، ۱۴۰۰.		
مشخصات ظاهری	: ۱۵۶ ص: مصور(رنگی).	موضوع	: جرم و جنایت علیه حیات وحش -- پیشگیری
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۵-۵۶۶-۴	موضوع	: Wildlife crimes -- Prevention
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا	موضوع	: حقوق حیوان‌ها -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۵۱ - ۱۵۶.	موضوع	: Animal rights -- Religious aspects -- Islam
موضوع	: جرم و جنایت علیه حیات وحش -- ایران -- پیشگیری	موضوع	: حقوق حیوان‌ها -- جنبه‌های اخلاقی
موضوع	: Wildlife crimes -- Iran -- Prevention	موضوع	: Animal rights -- Moral and ethical aspects
موضوع	: حقوق حیوان‌ها -- ایران	رده بندی کنگره	: HV۶۴۱۲
موضوع	: Animal rights-- Iran	رده بندی دیویی	: ۳۶۳/۲۵۹۸
موضوع	: حیات وحش -- حفاظت	شماره کتابشناسی ملی	: ۷۶۲۷۳۲۲
موضوع	: Wildlife conservation	اطلاعات رکورد	: فیبا
		کتابشناسی	

هرگونه تکثیر کامل یا قسمتی از کتاب بدون اجازه پدیدآورنده یا ناشر، خلاف قانون، شرع و اخلاق است.

موارد تخلف را به دفتر مرکزی مجلد گزارش فرمایید.

دفتر مرکزی مجلد

تهران، میدان انقلاب، تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۷

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۱۲۰۷۸ - ۶۶۹۶۳۳۸۶

فروشگاه: تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۹

تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۴ - ۶۶۴۰۹۴۲۲

www.majdpub.ir E- mail: info@majdpub.ir

صفحه رسمی انتشارات مجد در اینستاگرام: majdlaw

کانال رسمی انتشارات مجد در تلگرام: @majdlaw

حفاظت از گونه‌های زیستی در آموزه‌های جرم‌شناسی انتقادی گونه‌های حیوانی			
تألیف:	شراره ابطحی	چاپ:	مرداد، ۱۴۰۰
ناشر:	انتشارات مجد	تعداد:	۵۰۰ نسخه
شابک:	۹۷۸ - ۶۲۲ - ۲۲۵ - ۵۶۶ - ۴	ISBN: 978 - 622- 225- 566- 4	

حق چاپ محفوظ و منحصر «مجد» است.

فهرست مطالب

۹	Introduction
۱۱	دیباچه پروفیسور راب وایت
۱۳	دیباچه دکتر محمدحسین رضانی قوام آبادی
۱۵	پیشگفتار مؤلف
۲۷	فصل اول: مبانی حفاظت از گونه‌های حیوانی
۲۹	مبحث اول: مبانی پیرا حقوقی حفاظت از گونه‌های حیوانی
۳۱	گفتار اول: مبنای فلسفی حفاظت از گونه‌های حیوانی
	الف) لزوم حفاظت از گونه‌های حیوانی در آموزه‌های فلسفی اخلاقی
۳۱	زیست محیطی
۳۱	۱- مفاهیم مرتبط با اخلاق زیست محیطی
۳۴	۲- رهیافت‌های متداول اخلاق زیست محیطی
	۳- جایگاه اخلاق زیست محیطی و اخلاق زیستی حیوانی در افکار و اندیشه‌های فیلسوفان
۳۵	ب) لزوم حفاظت از گونه‌های حیوانی در اندیشه فیلسوفان و نظریه پردازان
۴۶	۱- نظریه فیلسوفان اسلامی و حکمای دینی
۴۶	۲- نظریه‌های فیلسوفان و نظریه پردازان عصر روشنگری و پس از آن
۴۷	گفتار دوم: مبنای دینی حفاظت از گونه‌های حیوانی
۵۰	الف) دیدگاه دین مبین اسلام در باب لزوم حفاظت از گونه‌های حیوانی
۵۰	۱- دیدگاه قرآن نسبت به طبیعت
۵۲	۲- جامعه مندی حیوانات
۵۲	۳- همسان انگاری حیوان و انسان
۵۴	۴- حدود بهره‌وری از حیوانات در قرآن کریم و دین مبین اسلام
۵۸	ب) دیدگاه سایر ادیان در باب لزوم حفاظت از گونه‌های حیوانی
۵۸	۱- دیدگاه یهودیت و مسیحیت در باب لزوم حفاظت از گونه‌های حیوانی
۶۰	۲- دیدگاه زرتشت در باب لزوم حفاظت از محیط زیست و گونه‌های حیوانی
۶۱	مبحث دوم: مبنای حقوقی حفاظت از گونه‌های حیوانی
	گفتار اول: مبنای حقوقی حفاظت از گونه‌های حیوانی با تاکید بر اسناد بین‌المللی و حقوق ایران
۶۲	الف) مبنای حفاظت از گونه‌های حیوانی در کنوانسیون‌ها و اسناد بین‌المللی
۶۳	

- ۶۹ (ب) بررسی قوانین حمایت از گونه‌های حیوانی در حقوق ایران
 ۸۳ گفتار دوم: مبنای حقوق بشری حفاظت از گونه‌های حیوانی
 ۸۵ (الف) رویکردهای زیست‌محیطی در مبنای حقوق بشر
 ۸۶ (ب) حق بر محیط‌زیست سالم و حقوق حیوانات در مبنای حقوق بشر

فصل دوم: چرایی، راهکارها و دستاوردهای جرم‌شناسی انتقادی گونه‌های

- ۹۱ حیوانی در باب حفاظت از حیوانات
 مبحث اول: چرایی و دلایل بررسی جرم‌شناسی انتقادی گونه‌های حیوانی در باب
 ۹۴ حفاظت از حیوانات
 گفتار اول: چرایی و دلایل بررسی جرم‌شناسی انتقادی گونه‌های حیوانی در باب
 ۹۷ آسیب‌ها و لزوم حفاظت از حیوانات
 (الف) فقدان مطالعه و توجه کافی به بزهداران حوزه حیوانات ۱۰۰
 (ب) فقدان وجود قوانین کارآمد و متناسب در بازدارندگی و پیشگیری از بزه
 دیدگی حیوانات ۱۰۳
 ۱- بررسی بزه دیدگی گونه‌های حیوانی و تاثیر آن در جرم‌انگاری قوانین
 کارآمد و متناسب در حفاظت از آنان ۱۰۳
 ۲- بررسی تاثیر ایجاد قوانین متناسب و کارآمد در پیشگیری و بازدارندگی از
 وقوع بزه گونه‌های حیوانی ۱۰۷
 گفتار دوم: تبیین صدمه‌های وارده به گونه‌های حیوانی در دیدگاه آسیب اجتماعی
 شناسی ۱۱۰
 (الف) لزوم توجه به فعالیت‌های غیر مجرمانه بشری در ایجاد آسیب به گونه‌های
 حیوانی ۱۱۲
 ۱- تهدیدهای مستقیم ۱۱۳
 ۲- تهدیدهای غیرمستقیم ۱۱۳
 (ب) لزوم بازنگری در دسته‌بندی‌های آسیب‌ها، جرایم و بزهداران حوزه حقوق
 حیوانات ۱۱۴
 ۱- دسته‌بندی آسیب‌های وارده به گونه‌های حیوانی ۱۱۵
 ۲- دسته‌بندی جرایم گونه‌های حیوانی ۱۱۹
 ۳- انگیزه بزهداران جرایم گونه‌های حیوانی ۱۲۰
 ۴- دسته‌بندی بزهداران حوزه گونه‌های حیوانی ۱۲۱
 مبحث دوم: راهکارها و دستاوردهای جرم‌شناسی انتقادی گونه‌های حیوانی در حفاظت
 از حیوانات ۱۲۳

پیشگفتار مؤلف

کاشکی هستی زبانی داشتی تا زهستان پرده ها برداشتی^۱

امروزه آسیب به تنوع زیستی و افزایش آن به یکی از شدیدترین بحران‌های جهانی بدل شده است و نگرانی جهانی روزافزونی در مورد وضعیت منابع زیست‌شناختی وجود دارد زیرا حیات انسانی به شدت به آن وابسته است.

تنظیم فهرست قرمز گونه‌های در معرض خطر اتحادیه بین‌المللی حفاظت از طبیعت (IUCN) مهم‌ترین اقدام جهانی برای نظارت بر تنوع زیستی دولت‌هاست. براساس مطالب بیانیه رسمی در سال ۲۰۰۹، فهرست قرمز گونه‌های در معرض تهدید اتحادیه بین‌المللی حفاظت از طبیعت در سال ۲۰۰۸ حاکی از آن است که در حال حاضر تعداد ۱۷۲۹۱ گونه از ۴۷۶۷۷ گونه ارزیابی شده تهدید به انقراض شده‌اند.

نتایج ذکر شده نشان ۲۱ درصد تمام پستانداران، ۳۰ درصد تمام دوزیستان، ۱۲ درصد پرندگان شناخته شده، ۲۸ درصد خزندگان، ۳۷ درصد ماهی‌های آب شیرین و ۳۵ درصد بی‌مهرگان تاکنون در معرض تهدید ارزیابی شده‌اند.^۲

باتوجه به این دغدغه حائز اهمیت انسانی، جرم‌شناسی انتقادی شاهد ظهور یک گرایش جدید است که نسبت به جرم‌شناسی رادیکال در آغاز سال‌های ۱۹۷۰، افراطی‌تر بوده تا جایی که مشروعیت علمی، عینیت و عنوان جرم‌شناسی را زیر سوال می‌برد چراکه بیان می‌کند جرم‌شناسی به لحاظ عنوان و محتوا، وامدار حقوق کیفری است و صرفاً به مطالعه وقایع جنایی که یکی از صدمه‌ها و آسیب‌های اجتماعی و نه همه آنهاست، می‌پردازد. جرم‌شناسی گونه‌های حیوانی؛ محیط زندگی، آسیب‌های ناشی از تخریب زیستگاه‌ها و مطالعه بزه‌دیدگی حیوانات را که متاثر از اعمال و اقدامات بشری است، بررسی می‌کند.

۱. مولوی، مثنوی معنوی، دفتر سوم.

۲. بلیک، ژانت، حفاظت از حیات وحش از دیدگاه حقوق بین‌الملل، چاپ سوم، انتشارات مجد، تهران، ۱۳۹۴، صص.